

TOVERI

Ensimmäinen suomalainen työväen lehti Ameriikassa, joka käsittelee suomenkielisiä asioita.

TOIMITUSKUNTA: W. N. REIVO LAURI MOILANEN ADOLPH SALMI A. B. MAKELA SULO SYVANEN

TOVERI (THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sundays, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmoitushinnat: Kuukausi \$1.50, kolme kuukautta \$4.50, kuusi kuukautta \$8.00, vuosi \$15.00. Yksittäiset numerot 5c.

Yhdysvalloissa ja Kanadassa: Yksi vuosikerta \$4.00, 6 kuukautta \$12.00, 3 kuukautta \$7.50, 1 kuukausi \$1.50.

Subscription rates: In the United States and Canada One year \$15.00, Six months \$8.00, Three months \$4.50.

Advertising rates in effect July 1, 1917, 4c per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI BOX 99, ASTORIA, ORE.

Huomautus: Toimitus ei vastaa kirjoittajien kuluista. Puhelin: 365, toimittaja 832.

Sellainen on tarkotuksellista valetta

Keskiviikkoihissamme lehdesämme julaisti mutan uutinen, jossa sanottiin Venäjän bolshevikiläisen pääministerin, N. Leninin, "jälleen" toimineen saksalaisten agenttina. Me emme ole pitäneet kirjaa siitä, kuinka mones "paljastus" tämä Leninistä jo oli, mutta ne ovat olleet melkein päivittäisiä nykyisin. Sanomalehdistö on nähtävästi ottanut urakalla kirjoitukseen niistä ja suunnitellakseen näitä "paljastuksia", sillä muuten ne tuskin tapahtuisivat niin huolellisella säännöllisyydellä.

Leninin petollisuutta Venäjän työväestölle ja Saksan agenttina toimimisesta ei kuitenkaan ole kertaakaan voitu todistaa. Ja jokainen, joka ollenkaan tuntee bolshevikin tarkotuksia ja Leninin suunnitelmia, jättää ottamatta huomionsa kaikki sanomalehdistön levittämät parjaukset Venäjän asioista, tietäen vallan hyvin, mistä lähteistä nämä "paljastukset" virtaavat. Jos Lenin todellakin olisi epärehellinen tarkotuksissaan ja toimisi saksalaisten junkkerien hyväksi, niin hän ei olisi koskaan voinut päästä bolshevikihallituksen pääministeriksi. Sanomalehdistön le-

vitäminen syytteen tueksi ei ole koskaan esitetty mitään asiakirjallisia todistuksia. Ja kun ottaa huomioon, miten halukas sanomalehdistö on mustaamaan ja parjaamaan kaikkea työväenliikkeen toimintaa kaikkialla, huomaa helposti, mikä näiden syytelyjen takana on. Lenin jo bolshevikit toimivat työläisten etujen hyväksi ja se selittää porvarillisen sanomalehdistön sorvautumisen heidän toimiansa.

Syytteet Leniniä vastaan ovat nähtävästi tehdyt tarkotuksella suojella jotakin muuta, joka todellisudessa toimii Saksan agenttina. Se rauha, jossa Saksan salilaitan hyökkäsi Venäjän kimppuun, on sangen merkittävä. Jossakin on "neekeri puihinosa", oli pa se sitte "jossakin Ranskassa" tai muualla.

Mahdollisesti se, että vanha kettulauma kongressikäytävillä on salafittoutunut riistääkseen kansan oikeuksien viimeisetkin jätteet, laatimalla lain, joka saattaisi melkein elinkauttiseen vankeuteen jokaisen, joka vielä uskaltaa puolustaa perustuslaillisia oikeuksiaan. Ja samaan aikaan saavat Saksan todelliset agentit, suuret teollisuusporhat, jotka näyttävät biljoonien dollareiden sotavoivot, rosvoilla täydessä rauhassa. Onko kukaan kuulull yhdenkään sotavoivoilijan joutuneen linnaan ja pidetty siellä kuukausia, saamatta edes tutkintoa? Ei, sellainen kohtalo on varattu vain työläisille!

Kun otamme huomioon todella vallitsevan tilanteen, niin emme voi kieltää, että työntekijät ovat kaikkialla vaatimassa etuoikeuksia, ja ellei niille niitä myönnetä, seisahduttavat työt, huolimatta siitä, miten tarpeellista niiden käynnissäpittämisen olisi sotatarkotuksen kannalta. Mutta kun työläiset vaativat enemmän palkkaa, vangitaan niiden edustajat ja pidetään vankilassa kokonaa muusta maailmasta eristettynä.

Tämän kaiken peittää porvarillinen sanomalehdistö yleisen mielipitteen huomiosta, ja siksi aina toisinaan julaistetaan näitä "paljastuksia".

Mitä Suomessa nyt on tekeillä?

Eiliset tiedonannot Suomen tapahtumista ovat liian hajanaisia ja niukkoja, joten niistä on mahdoton oikeastaan saada täy-

tä selvää Suomessa vallitsevasta tilanteesta, vaikkapa ne näyttävätkin puhuvan työläisten voitoista.

Se että Venäjän bolshevikihallitus on allekirjottanut rauhansopimuksen Suomen hallituksen kanssa, näyttää epäilemättä osoittavan että "punasten" valta on vakiintumassa. Mutta voidaan toisaalta tulla tietoa rauhan solmimisesta Saksan kanssa pitää osotuksena siitä, että sikäläinen junkkerimähti olisi ollut pakotettu heittäämään kyntensä tuosta pohjoismaasta? Ellei Saksalla ole tehty rauhaa Suomen varsinaisen hallituksen kanssa, silloin se on tehnyt sopimuksen Suomen lähtökarkeittien, sen porvariston kanssa. Ja jos siten on todella laita, silloin ei Suomen ja Saksan välillä ole olemassa mitään rauhansopimusta, sillä millään muulla kuin "punasten" hallituksella, ei ole minkäänlaista oikeutuksen varjoakaan toimia Suomen kansan nimessä.

Jos Saksalla pysyy erillään Suomesta, niin ei ole mitään epäilyä eikä pelkoa sikäläisen taistelun lopullisista tuloksista, sillä Suomen todellinen kansa on melkein kokonaisuudessaan valtakunnallisen hallituksen takana.

Kuten jo ennen olemme selittäneet, on Suomen porvaristo salaliittoutunut ruotsalaisten riistäjäveljiensä kanssa, saadakseen sieltäpäin apua; mutta näyttää siltä, että Saksan taholta ei ole sallittu sen vehkeilymenestymistä, sillä Saksalla ei ole halua sallia Ruotsin anastaa mitään Venäjän menettämistä alueita. Tiedonannot siitä, että Ruotsi muka jo oli vallannut Ahvenanmaan saariston, näyttävät olleen jonkun sellaisen tiedottajan lähettämää, joka itse sellaista toivoi. Ruotsalaiset työläiset estivät ainakin yhden aselastin, joka oli aiottu Suomen porvareille, pääsemästä perille. Ja mahdollistahan on, että ne eivät sallineet niiden aikeita, jotka suunnittelivat Ahvenanmaan saariston Ruotsille valtaamista.

Toivokaamme että Suomen "punanen" hallitus, sen näköintyneen maan ainoa todellinen hallitus, on viimeinkin päässyt voitolle moninkertaisista vihollisistaan, ja voi nyt käydä järjestämään maan tuotantolaitoksia, mikäli sen käytettävissä o-

levat mahdollisuudet antavat tilaisuutta.

Miten Saksan ja Venäjän välisen rauhansopimus tulee vaikuttamaan Suomeen, on mahdoton sanoa, sillä ei edes Saksan hyökkäys Venäjälle ole vielä päättynyt. Tuleeko Saksalleenellen pyrkimään Venäjän työväestön täydelliseen hävittämiseen ja tsaarivallan nagaikkahallituksen palauttamiseen, ei ole selvästi nähtävissä. Yhdessä laimen arvelu siinä suhteessa on yhä hyvä kuin toisenlainenkin.

Kuitenkaan ei ole aivan toivotonta rakentaa sillekään mahdollisuudelle, että Saksankin työväestö nousee. Varma näet on, että Saksan eduskunnassa on pidetty useita myrskyisiä istuntoja Venäjälle tehdyn hyökkäyksen johdosta, joten voidaan olla, että Saksan sosialistien mahti oli sittekin se, joka esti junkkerien enemmmät aikomukset.

Venäjän hallitus näyttää tehneen lopullisen selvityksen Suomen kansan uskollisena proletariselle periaatteille. Se ei pettänyt lupauksiaan, kuten Kerenskin hallitus, joka Suomen porvarien toiveitten mukaan hajotti Suomen eduskunnankin.

Luumollisesti ei Venäjän proletariaatilla ole mitään menetettävää sen kautta että se sallii

Suomen työläisten järjestää itse asiassa. Suomi ja Venäjä tulevat elämään rauhassa ja sovussa kaikkina aikoina, elleivät vihollisvoimat onnistu kukistamaan työväestön hallitusta toisessa tai toisessa maassa.

Toivokaamme että muutkin Skandinavian maat—niiden proletariaatti—perustavat samanlaisen kansanvaltaisen hallituksen, kuin Suomessa ja Venäjällä nyt on voimassa, ja jonka kautta maailma saa nähdä todellisen kansanvaltaisen hallituksen, sellaisen, joka on mahdollista vastu luokkien poistuttua. Vaikka eivät luokat olekaan vielä poistettu Venäjältä eikä Suomesta, niin ne tulevat poistumaan sitä tietä, jota sikäläinen työväestö nyt kulkee.

Rauhansopimuksen allekirjottamisen jälkeen tulee työväestöllä epäilemättä ryhtymään toimenpiteisiin työläisten kasvattamiseksi omia etujaan vartiomaan kaikkien mahdollisuuksien varalta. Ne tulevat tuskin unohtamaan, että vaikka työväestö onkin vallassa, on porvaristo siitä huolimatta vielä sellainen tekijä, joka on otettava laskuissa lukuun, ja että sentakia ei ole unohdettava valmistautuneisuus toimenpiteitä kaikkien yhteisten vihollisten aisoissapittämiseksi.

MAILMANKATSOMUKSIA

"ONKO KENKÄN KOSKAAN OMAA LIHAANSA VIHANNUT?"

Kysytään raamatusta — nähtävästi siinä mielessä, että ei ole. Mutta siinä aikana kun raamattu kokoonpantiin, ei vielä tunnettu Samuel Gomperia eikä hänen sakkiansa Amerikan Työväenliitossa. Tämänlainen, Amerikan suurin ja voimakkaammalla työväenjärjestön toimipaikalla on kiertänyt työttömänä osea kanta maan käynnissä olevaan taisteluun Tom Mooneyen pelastamiseksi hirsi-puusta — Tom Mooney, joka väärillä todistuksilla tuomittiin kuolemaan vain "sentään", että hän oli tavallista tarmokkaimmin toiminnat juuri tuohon työväenjärjestöön kuuluvan ammattilisen liikkeen palveluksessa Yhdysvaltain presidentin erikoisesti asettama tutkijalautakunta oli havainnut tässä jutussa käytetty todistukset ilmeisesti vääriksi, valheelliksi, houkuttaviksi ja uhkaaviksi kaivetuiksi yhteiskunnan saastaisimmasta pohjamudasta, ja sentähden vaatiin tuon kapitalistimän ohraan "uudelleen käsiteltäväksi". Mutta Samuel Gomper ja hänen esikuntansa "syystelevät" loitolla moisista hom-

mista, tietienk sentähden että noin hommiin on hallitusten taholta ryhdytty pääasiassa Venäläisten työväen — bolshevikien — mielitellemiseksi. Ja bolshevikejä silittelemässä ei Sämtä halua olla mukana. Ei siksi, että tuo homma on paha-aavistamattomien bolshevikien pettämistä, heidät kun nähtävästi tahdottaisiin saada pitämään tätä tapausia jonkunlaisena harvinaisuutena tällä manterella, ei vaan sentähden, että bolshevikit eivät ole "isänmaallisia".

"Vapauden ja kansanvallan" pelastajia — suurkapitalistien, militaristien ja imperialistien mielen mukaan — niinkuin Gomper ja hänen "käärinnsä" ovat.

Monet Amerikan Työväenliiton alijärjestöt ovat kuitenkin innoilla yhtyneet Mooneyen juttuun. Niinpä on esim. Konepöytäjärjestö päättänyt Mooneyen puolustusrashtoon luovuttaa yhden päivän palkan joka jäseneltä.

ÄLYKÄS ELEFANTTI.

Philadelphian "maailman-museossa" on säilytettävänä erään Bijou-nimisen elefantin luuranko. Tuota elefanttia väitetään älykkäämmäksi kai-

kista tämän viisaan eläinlajin edustajista mitä tunnetaan, vaikka sen suuret henkiset kyvyt huomattiin vasta eläimen ollessa 60-vuotias. Silloin eräs kiertävä sirkusseurue sen osti. Mutta jo seuraavana päivänä oli Bijou kadonnut telastaan, eikä kukaan ollut karkuria nähty.

Pitkän etsimisen perästä löydettiin se vihdon hevostallista, jossa se ahkerasti pesi ja harjasi hevosi. Hämmästyneinä jäivät etsijät sitä katsellessaan, mutta se ei vähäkään häirinyt Bijoun askaroimista. Saatuaan yhden hevosen valmiiksi, se ryhtyi toista puhdistamaan, ja kun ämpäristä loppui vesi, kiirsi se kärsällään auki vestynnyrin hanan ja laski ämpäriä taas täyteen. Hevoset näyttivät olevan varsin tyytyväisiä uudelleenlauteisen tallrenkinsä käsitteilyyn.

Kohta saatiin tämä arvotus selvitetyksi. Edellisellä omistajalla olleenaan oli Bijou pidetty hevostallissa, lujasti seinään kahlehdittuna. Sentähden ei se siellä ollut itse päässyt tekemään tuota työtä, jota se oli nähnyt tallirengin tekevän, mutta nyt heti tilaisuuden saatuaan näytti taitoaan. Kätevästi se pesi ja harjasi hevoset, osasipa panna niille valjaitkin.

"VERENIMIJÄ-TRUSTI."

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 9, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Italian sosialistipuolueen sihteeri Constantino Lazzari tuomittiin viime helmik. 28 p. rikosoikeudessa 2 vuodeksi 11 kuukaudeksi vankeuteen ja 2,900 liran sakkoon, sekä hänen apulaisensa Bombacci 2 vuodeksi 4 kuukaudeksi vankeuteen ja 2,100 liran sakkoon. Molemmat haivatitn syyllisiksi maanpuolustusta vahinguttavaan kihoitukseen. Pääsyytöksenä oli se, että he puoluekokouksen päätöksä noudattaen olivat lähettäneet puolueen käsköttäviksi oleville kaupunkien pormestareille ja muille virkailijoille kirjeitä, joiissa heitä kehoitettiin määrättyä aikana luopumaan virastaan vastustukseksi sotaa vastaan. Tämä oli tapahtunut siihen aikaan, kun Italia vielä taisteli voittoaikana.

Syytettyjen puolustajana esiintyi edustaja Bentino, joka m. m. lausui oikeudelle: "Jos vapautatte syytetyt, teette meille ilon, mutta jos te heidät tuomitsette, teette meille kunniaa." — Lazzari vastanotti tuomionsa huomaten: "Eliköön sosialismi!"

Säättäväinen emäntä.

Mies: — Aina sinä panet liiallisuolia ruohtin. Frida! Vaimo: — Mutta, rakas Paul, suolahan on niin halpaa!

Sukilla ruvettiin kiertämään vasta 11:lla vuosisadalla. Silhen saakka pidettiin vain riepaja jalkojen ympärillä käärittyinä.

— kunnon kirjoitusta nimittään, sillä kunnottomista ei kukaan valittaisikaan — ei edes kunnottomimpiakaan ole sinne panti, ei ainakaan kolme enempää. Jos siis ei kirjeenne ole tullut julkisuuteen, niin syy on siinä, että se ei ole tänne saaputunutkaan. Sellainen epäsuomalainen postinkulku on tietysti kuuliallista kaikille, mutta sille ei voida mitään. Kunhan ne junkkerit nyt saisivat ne bolshevikit kutsuttetuksi, niin ehkäpä sitte voitaisi toivoa apua siihenkin.

Vapuu ilmestymisestä

minun oli määrä huomauttaa, mutta enä tässä ole enää tilaa sillekään, puhuttakaan muuhun asioihin katsastamisesta. Toistaiseksi on siis kaikkien laiskojen lukijain vielä luettava Toveria joka ilta. Tuonnepanpa kun saan entimmän vapautta näiltä kotoisilta asioilta — jos nimittäin korottavat tilaajamäärän korkeammalle, että on kyläliki jalustaa — annan kerran viikossa katsauksen laiskoille.

— Olkoon tässä vain huomauttetu, että Vappu ilmestyy kuin ilmestyykin, vaikka muidenkin kuin Kaapron olisi siltavarten työskenneltävä kolmella vuorolla. Ennakittelunsa olisi, siis hankittava ja laulettava tänne aivan heti, sillä enen kuin jällelekin tavataan, on jo ensimmäinen arkkipainettu, ja jos siitä otetaan liian pienen painoksen, niin turhana on sitte ottaa toistakaan suurempaa, kukaan, näet, sitä sellaista kirjaa haluaa, jossa ei ole ollenkaan ensimmäistä arkkia. Vaikka toisim ne orkaat kirjoitetut kyllä kuulutan asettavan.

Juhan-Kustaa.

VIIKON VARRELTA

Tänne kellarin pistäytyminen on tässä kilpailun pyörteisä tulul sellaiseksi pahaksi tavaksi, josta taitaa olla vaikea päästä enää irtäköön. Taitaa olla, että niitä katsauksia täytyy täastälähtien tehdä useammin sellaisien laiskojen varalle, jotka eivät viitsi seurata lehteä viikon jokaisena päivänä, ja siitä syystä ovat yhtä— ja piirikokouksissa vaatimassa, että heille olisi toimittajien vielä luettavaakin lehtiä ja sitte sanottava mitä siinä on viikon ajalla ollut. Miten saanevat näistä katsauksistakaan selvän, elleivät niit lue, en tiedä, enkä väitäkään, koska kaikesta päättään ainakin ne, joista näissä puhutään, tuntuvat luukevan nämä.

Mutta emmekin annan nyt-kään mitään varsinaisille laiskotelleille, sanon vieläkin sanan pari.

Kirjotuskilpailijoille.

Joiden kanssa tässä alan päästä juttuillesi. Paras lience alkua "Naapurista", sillä kukas se olisi liikeisempi kuin naapuri. Ja hänpä se, ensiksi chätti lausuu tyytyväisyytensä minunkin. Kirjotuskirjeet kai lienevat aiheuttaneet sen, että niin vanha taisteluoveri kuin "Naapuri" on, luuka tuoksautti sen mitä minä hänestä sanoin, hätäisesti ja kääsitt sen väärin. Tietysti ei minä sanonut mitään sellaista, että siitä olisi saatunut pahastaa; sellaisesta antaisivat toimittajat "hehliä" heti kun saisivat tietää, että loku suuttu kellarimestarin takia. Minulla ei siis ole mitään anteeksipyydyttävää, mutta sehtyksi olkoon sanottu, että se tapa millä "Naapuri" oli siihen saakka seurannut

kaupunkinsa asioita, ei vastaa tarkotustaan; ei näet ole totta, että siihen saakka olisi kirjoitettu kymmeniä kirjettä "kuukaudessa, joskin jätetään on tullut enemmän, ja sitä puutteellisuutta minä tarkoitan.

Mitä muuten tulee yleensä Frison asian seuraamiseen ja siihen, pitäisikö sinne asettaa toimittajia jota "Naapuri" vastustaa, olen eri mieltä. Ne lehdistä leikatuut uutiset eivät ole läheskään kaikissa tapauksissa sellaisia, että niitä ollenkaan kannattaisi julaista, ja siinä onkin syy, miksi "Naapuri" tai muutaakaan sikäläisiä kirjoittajia eivät "vastaa tarkotustaan", kuten tulii sanooneeksi Heillä ei ole aikaa, kuten "Naapurikin" selittää, ottaa uutisia muuten kuin sikäläisten lehtien välityksellä.

Mutta jos sinne asetettaisi vakain toimittajia, joka uhraisi kaiken aikansa sikäläisten asiain seuraamiseen niin se voisi saada selville monta seikkaa sikäläisestä työväenliikkeestä, josta suomalaisilla ei ole aavistustakaan, ja joista täällä ei millään keinolla saa tietää sikäläisten lehtien avulla.

Oivallisenä esimerkkinä siitä on Mooneyen juttu kaikkine siihen kuuluvine vaiheineen. Sen kunnollinen seuraaminen ei ollut mahdollinen täällä, ja sieltä sitä ei ole kukaan emättänyt seuraamaan.

Toimittajien asettaminen San Franciscoon vaikuttaisi ehdottomasti chvittävästi lehdien ja sikäläisen suomalaisen väestön välisiin suhteisiin. Mutta ellei siellä sitä katsota tarpeelliseksi, niin tuskinpa täkäläinen johtokunta siinä ryhtyy mihinkään toimenpiteisiin. Sikäläisten osastojen asia on etupäässä vaatia sitä ja koettaa kohtaa tilaajamäärää

siksi paltion, että sinne voidaan joku asettaa. Tähän saakka minä olenkin kai ainoa, joka siitä on istutannut, mutta kuten tunnettu, minulla ei ole tapana luopua hyväksi tuntemastani asiasta kesken aikojaan.

Tarkotuksiansa saavuttaminen

tyydtyvästi melkein jokaista, joka itsekkään pyytää suunnitelmistaan. Minua tyydtyttää vallan riivaustiet se, että tiedän näitä kirjoitustukiani lukevan jonkun muun kuin latiojan, joka ei niistä kuitenkaan mitään välitä, pitämään niiden lukemista vain sellaisena väentämättömänä pahana, josta ei pääse erilleen.

Senvuoksi olenkin ihastunut loka kerta, kun saan kuulla, että loku on vaikkapa vain suuttunut näiden johdosta. Toisen mielipiteisiin vastaaminen on välttämättömän tärkeä "voimistelu". Ja siksi ei saikakaan päästää yhtään kirjoitusta lukevat, ei edes näin kilpailujen aikana, vaikkapa mielipiteet nyt ovatkin hiukan kirjavia.

Minä olen sangen tyväväinen siitä, että friscolaiset eivät nukkeneet niin siikkesti, etteivät olisi "huomanneet" mitä heistä sanoin, mutta toista on seattelaisten laita, niitä vielä emme saa lähtämään kahvienkaan "Utusimunan" kanssa. Mutta erhelevät nekin, jos luulevat saavansa rauhan emmekin ottavat ja sanovat mitä meistä ajattelevat. Ja kun nyt ensin nousevat senkään sanomaan niin tuskinpa sitte enää viitväit panna uudelelele maata ja nukahtaa. Elleivät nyt pian herää, niin voin pian neuvota "Utusimpalle", millä keinolla piiristääteeri saa Seattlenkin osastolta vastauksen, ehkäpä kirjeenkin lähteen: Jos se voisi vaikuttaa Washingtonin suomalaisen valiokomiteaan joutenkin sillä tavalla, että piirin

organisaaraaja Hautamäki "epähuomiossa" sivuuttasi Seattlen, niin pelkään, että Seattlessa se huomattaisi ja hätäntyittäisi kirjottamaan ainakin piirivieraspoon, ehkäpä lehteenkin. Mutta toistaiseksi olkoon neuvo antamatta, sillä Seattlessa on jo tullut kolme kirjettä tällä viikolla.

Pitkät puheet ja kauniit sanat,

sanoi friscolainen "Veikko", eivät mitään merkitse, siispä kirjjeenvaihtajat, ellettä tykkää minun tylyistäni, niin sanokaa suoraan niin että nukahtaa, emminä pahastu enkä karkuun lähde. Ja sellaisina ne ovat otettavat minunkin sanomienin. Suoraan asiaan, niin että sen itsekin ymmärtää mitä tarkoittaa. Ja sen ohjeen mukaan minä haluan antaa tässä kirjjeenvaihtajille muutamia neuvoja, ei unohdettavaksi, vaan huomioonotettavaksi. Ne olisivat:

Älkää käyttäkö vieraskielisiä sanoja kirjjeissänne, vaikkapa puheessänne niitä käyttäittekin. Olsi käytettävä aina ystä kieltä kerrallaan. Siis, kun aikomus on kirjoittaa suomea, niin kirjoittakaa suomea, ja jos haluaa käyttää englannin kieltä, niin käytää sitä yksinomaan. Tästä lähtien ei siis enää Toverissa puhuta mitään sellaista kuin "maskintansseista", "lokareista", "mairaareista", "lumberista", "saitnivoikeista", "streetkaraista" j. n. e. vaan sentiajan naimiohuveista, tukkivoilaisista, kaivosmiehistä, pumtavarasta, katukävijäistä, katuvaunusta, jne. Eilei aina voi keksiä mielestään vastaavaa suomenkielistä sanaa jollekin englanninkieliselle nimitykselle, niin jättää sille tyhjään tilan, jolle korjariaa voi kirjoittaa, jos sautaisi hänen vastustossaan sellainen olemaan.

Älkää kirjoittakö käsikirjoitusta liian tihedään, sillä saattaa olla,

että siinä on välttämättä tehtävä joitakin korjauksia. Varsinkin ei pitäisi alottaa aivan periarinkin väleannasta, eikä kirjoittaa sille enemppä kuin sille sovi. Kummallekin srujalle pitäisi jättää ainakin puol tuumaa tilaa. Toimittaja saa toisinaan selvän tiheämpäänkin kirjoituksesta kirjeestä, mutta laitoit ajattelevat, että jos olisi ollut tarkous kirjoittaa valmiiksi katuille arkeille pitempää riveitä kuin niille sovi, niin kai arkit olisivat leikatut leveämmiksi. Sanaa voi siis jättää seuravalle riville, mutta ei ajatussissaan töhrimällä vain jotakin rivin päähän arvoin reunaan pitkinään, josta ei itsekään enää huomenna saisi selvää.

Älkää pvyttäkö toimitusta korjaamaan virheitä, tai kirjoitellessanne tilaa lehdesssä, sillä jos virheitä on, niin ne haetaan käskemättä ja jos kirjoitus on painattamisen arvoisen, niin se oassee lehteen pvyttämättä, ja ellei se sitä ole, niin mitkään kauniit puheet eivät auta, sen voisi kirjoittaa paperikorjuriin nakattu kirjoitus todistaa. Kirjoittakaa vain nimenne kirjeen alle ja osoitteenne ja jos haluatte käyttää nimennekiä, niin se painuu kirjoituksen alle, merkitse sitä että nimellä ei julaista.

Kai nämä riittävätkin ohjeita toistaiseksi. Kirjeenvaihtajille ei siis sen enemppää, mutta Osastoille ja asiamiehille

— Nxt lehtiä, että on niistä muistutuksista ollut hiukan apuakin, sillä paikoin on jo tehty päätöksiä, että aletaan kerätä ussia tilauksia. Friscolaiset päättivät "nyt ensin alkusi" hankkia viisikymmentä mutta tilausta Toverille, ja muualla on ajateltu samoin.